JÓSVAFŐ

A ma 380 lelket számláló Jósvafő község Észak- Magyarországon, az Aggteleki-karszt középpontjában, a Jósva patak völgyében fekszik. Itt torkollik három másik patak a Jósvába - a Tohonya, Kecso és Kajta patakok - amely ezek vizét a Bódvába szállítja.

A község neve Ilsuafey formájában, egy 1272-es oklevélben már szerepel - a Jósva patak forrásvidékét jelölve - de falu létezésére az oklevél még nem utal. A falu környezetében több helyütt a kora-középkori vasművesség nyomaira bukkantak.

Egy 1399-es oklevél egy - a Jósva vize által hajtott hámort is említ. A Zsimond király 1399. október 24.- én kelt iratában említett jósvafői hámor feltehetően erre, a Borsod megye legrégebbi vasipari emlékére utal, amely az Almás-völgy torkolatában működött.

1399-ben már kőből épült, torony nélküli templom is állt *Jósvafőn*, valószínű, hogy ennek falai alkotják a mai templom nyugati részét. A templom egyszerű, dísztelen, festett deszkamennyezetű (kazettás), amelynek belső helyreállítása a közelmúltban fejeződött be.

A község belterületén még a század elején is több vízimalom és kendertörő működött. Az un. Középső vízimalom - amely a mai tájház bejáratával szemben működött - jelentős része a század elején leégett, megmaradt részeinek helyreállítása folyik. 1938-ig üzemelt a község É-i határán a Tohonya-forrás és a Szabó-kút vizeinek energiájára épült Kapa-hámor, ahol mezőgazdasági- és háztartási eszközöket gyártottak. Mára nyomtalanul elpusztult.

1927-28-ban Kaffka Péter mérnök irányításával a község feletti Farkastorok-völgyből vízszintes tárót fúrtak a Baradla-barlang Óriások-termének folytatásában felfedezett barlangszakaszba. Ezzel a barlang főága - útismétlés nélkül - bejárhatóvá vált. Jósvafő község ezzel bekapcsolódott a barlangi idegenforgalomba. Létrehozták a barlang bejárata előtt a Tengerszem-tavat, új szállodát építettek, a kis tó gátjába épített turbinával termelt villamos árammal kivilágították a barlangot. Ezen fejlesztéseket és a Baradla-barlang több jelentős szakaszának feltárását Dr Kessler Hubert - nemrég elhunyt hidrogeológus- barlangkutató irányította.

Az Aggtelek és Jósvafő között a **Dr Jakucs László** vezetésével 1952-ben feltárt Béke-barlang levegője gyógyhatásának hasznosítására 1964-ben mesterséges tárót hajtottak ki a község határában, amely a barlang végponti termébe vezet. Itt ma asztmaszanatórium működik.